

JAARCONGRES 2024

RISICO'S GEVAARLIJKE STOFFEN VAAK ONZICHTBAAR

JAARCONGRES STICHTING ARBOCATALOGUS AFVALBRANCHE OVER BLOOTSTELLING AAN GEVAARLIJKE STOFFEN

De gevolgen van de blootstelling aan gevaarlijke stoffen zijn vaak onzichtbaar en openbaren zich pas na vele jaren. Dat maakt ze lastig grijpbaar. Het is in de afvalbranche ook lang niet altijd duidelijk met welke gevaarlijke stoffen je te maken hebt. Reden voor de Stichting Arbocatalogus Afvalbranche (StAA) om 'Blootstelling aan gevaarlijke stoffen' onderwerp te maken van het jaarcongres op donderdag 4 april in Zaltbommel. Door dit onderwerp prominent neer te zetten, werkt de StAA aan bewustwording over de gevaren en reikt het direct handvatten aan KAM-functionarissen hoe om te gaan met de risico's van gevaarlijke stoffen voor veilig en gezond werken in de afvalbranche.

Werken met gevaarlijke stoffen brengt de nodige risico's voor de gezondheid en veiligheid met zich mee. Binnen de afvalbranche hebben we hiermee te maken bij inkoop, inzamelen en verwerken, maar ook bij onze handelingen komen gevaarlijke stoffen vrij. Lastig voor de afvalbranche is dat niet altijd bekend is wat allemaal in het aangeleverde of gevonden afval zit. Daarbij gaat het vaak om momentopnamen. Wat de ene keer in het afval zit, hoeft er een volgende keer niet in de zitten. Dat maakt het lastig om maatregelen te treffen. Blootstelling aan gevaarlijke stoffen vindt vooral plaats via ademhaling. Maar een deel gaat ook via de huid en/of mond. Bij het beschermen van de veiligheid en gezondheid van de medewerkers voor de risico's van gevaarlijke stoffen moeten de regels van de arbeidshygiëne worden gevolgd - voor veel veiligheidskundigen minder bekende materie.

ALLES IS CHEMIE

Op humoristische wijze zette veiligheidskundige en arbeidshygiënist Wim van Alphen de toehoorders aan het denken over gevolgen van blootstelling aan gevaarlijke stoffen. "Chemie is onze welvaart. Zonder chemische stoffen gaan we terug naar het stenen tijdperk. Maar de effecten op gezondheid en milieu moeten we aanpakken." Sommige stoffen hebben direct effect op mensen, andere pas na lange tijd. Ze geven niet altijd blijvende schade. "Maar sommige gevaren moeten we echt niet onderschatten. Het kan doorwerken in je hele lichaam. Soms zelfs op je nageslacht", aldus Van Alphen. Belangrijk bij het inschatten van de risico's is zicht op de frequentie van blootstelling, de blootstellingsduur en de concentratie aan stoffen. "We moeten niet vergeten dat sommige stoffen elkaar versterken. 1 plus 1 is 3. Zeker in de afvalbranche is dat vaak aan de orde." Bewustwording is cruciaal, vindt de keynotespreker. "De grote bevoegenheid van de medewerkers in de sector is een valkuil. Ze nemen te veel risico's."

SLUIPMOORDENAAR

Stephan Segboer, projectleider van het programma Blootstelling Gevaarlijke Stoffen bij de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA), gaf inzicht in de taken en werkwijze van de NLA. “We gaan naar plekken toe waar iets te halen valt. Bij bedrijven die het goed voor elkaar hebben, blijven wij weg. De bedrijven aangesloten bij brancheorganisaties staan niet bovenaan in onze handavingspyramide.” Voor het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is het tegengaan van beroepsziekten door gevaarlijke stoffen een van de speerpunten van beleid. Segboer: “Blootstelling aan gevaarlijke stoffen is een ‘sluipmoordenaar’. Het is onzichtbaar en daardoor zijn werkgevers lastig te mobiliseren. Investerings betalen zich niet direct uit.”

WERK MET ELKAAR SAMEN

Vanuit NLA wordt ingezet op zelfinspectie door werkgevers. Met vier stappen verkrijgt je inzicht in en vergroot je de kennis voor het aanpakken van de risico's van stoffen:

1. Inventarisatie
2. Risicobeoordeling
3. Maatregelen
4. Borgen

Jeroen Terwoert, specialist gevaarlijke stoffen van de NLA, lichtte toe: “Weet wat je in huis hebt. Doe steekproeven, bestudeer literatuur en vooral: werk met elkaar samen. Je hoeft het wiel niet zelf uit te vinden. Pak het slim aan, stel prioriteiten en kijk of groeperen van stoffen mogelijk is. Beschrijf de maatregelen die je treft en zorg dat je medewerkers werken volgens deze beschreven veilige werkwijze.” De NLA legt bij de inspectie de focus op de getroffen maatregelen, of de medewerkers daar bekend mee zijn en of gebruik wordt gemaakt van de beheersmaatregelen. “Kijk eens in de Arbocatalogus Afvalbranche. Dit is een goede en uitgebreide arbocatalogus die vele mogelijk te treffen maatregelen beschrijft.”

VERBETEREN WERKOMGEVING

Meer dan 70 specialisten, die zich binnen hun bedrijf bezighouden met veiligheid en gezondheid, luisterden 4 april aandachtig naar de sprekers en namen enthousiast deel aan de interactieve sessies waarin dieper op de materie werd ingegaan aan de hand van de vier stappen. De dag stond onder leiding van Ad Vermaas, veiligheidsadviseur, tot voor kort werkzaam in de afvalbranche. Het uiteindelijke doel van verbetering van de werkomgeving voor de medewerkers afvalbranche stond iedereen aan het eind van de dag scherp op het netvlies. Vol nieuwe ideeën gingen de deelnemers na afloop van de netwerkborrel naar huis.

Relevante links:

www.arbocatalogus-afvalbranche.nl

www.zelfinspectie.nl/zelfinspecties/werken-met-gevaarlijke-stoffen
